

Pikuah Nefesh on Yom Kippur: Loading the Dice

The Freehof Institute of Progressive Halakhah

Twelve-Minute Shiur #20

1 Leviticus 18:5

2 ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה'.

3

4 You will keep My statutes and my laws, which one shall perform and live by them.

5

6 Rashi

7

8 וחי בהם – לעולם הבא, שאם תאמר בעולם הזה, והלא קופו הוא מת:

9

10 “and live by them” – in the World-to-Come. It can’t mean “live by them” in *this* life,
11 since we are destined to die in the end.

12

13

14 B. Yoma 85b

15

16 וחי בהם - ולא שימות בהם

17

18 “Live by them” – that is: and not die by them.

19

20

21 M. Yoma 8:5

22

23 חולה מאכילין אותו על פי בקיאים ואם אין שם בקיאים מאכילין אותו על פי עצמו עד שיאמר די.

24

25 A patient is fed on Yom Kippur on the instruction of experts (*Bartenura*: physicians).

26 If no expert is present, the patient is fed at his/her own instruction, until s/he says: “Enough.”

27

28

29 B. Yoma 83a

30

31 חולה מאכילין אותו על פי בקיאים. אמר רבי ינאי: חולה אומר צריך, ורופא אומר אינו צריך - שומעין

32 לחולה, מאי טעמא - לב יודע מרת נפשו. פשיטא! מהו דתימא: רופא קים ליה טפי, קא משמע לן.

33 רופא אומר צריך וחולה אומר אינו צריך - שומעין לרופא. מאי טעמא - תונבא הוא דנקיט ליה.

34

35

36 *A patient is fed on Yom Kippur on the instruction of experts.* Rabbi Yanai says: if the patient
37 says “I need to eat” but the physician says that s/he does not need to eat, we heed the patient.
38 Why? “The heart knows its own bitterness” (Proverbs 14:10).
39 Isn’t that obvious?
40 No, you might have said that since the physician is more knowledgeable about disease we should
41 listen to the physician. Therefore, we’re told that we heed the patient.
42 If the physician says that the patient must eat but the patient says that s/he does not need to eat,
43 we heed the physician. Why? The disease may have clouded the patient’s judgment.

44
45 *Rabbeinu Hananel*

46
47 וספק נפשות להקל.

48
49 We rule leniently when the situation is one of potential danger to life.

50
51 מר בר רב אשי אמר : כל היכא דאמר צריך אני אפילו איכא מאה דאמרי לא צריך - לדידיה שמעינן,
52 שנאמר לב יודע מרת נפשו.

53
54 Mar bar Rav Ashi says: in any case where the patient says “I need to eat,” we heed the patient,
55 even if a hundred physicians say “the patient does not need to eat,” for “the heart knows its own
56 bitterness.”

57
58
59 *Shulhan Arukh Orah Hayyim 618:1*

60
61 חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר : אם לא יאכילו אותו
62 אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות.
63 אפילו אם החולה אומר אינו צריך, שומעים לרופא ;
64 ואם החולה אומר : צריך אני, אפילו מאה רופאים אומרים : אינו צריך, שומעים לחולה.

65
66 What is the rule concerning the feeding of a patient on Yom Kippur?
67 If there is an expert physician present, even a non-Jew, who says: “if you don’t feed him his
68 disease may get worse and pose a danger to his life,” the patient is fed on that instruction. The
69 physician need not say that “the patient may die” if not fed.
70 Even should the patient say “I do not need to eat,” the physician’s instruction takes precedence.
71 Should the patient say “I need to eat,” then we heed the patient, even should a hundred
72 physicians say “s/he does not need to eat.”

73
74 *Mishnah B’rurah, no. 2*

75
76 ויסתכן – ה”ה אפילו אינו אומר צהדיא שסתכן רק שאומר שאפשר שיכבד עליו החולי

77
78 We do the same even if the physician doesn’t explicitly say “pose a danger” but simply
79 that the disease may get worse.

80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110

Mishnah B'rurah, no. 3

שומעים לרופא – דשמא הוא נבעת ואינו מרגיש בחליו מחמת רוב חולשא. ואפילו החולה בעלמו הוא רופא מומחה.

the physician's instruction takes precedence (over the patient's) – for maybe the patient is panicked or, because the disease has weakened him, he doesn't perceive its seriousness. This is true even if the patient happens to be an expert physician.

Mishnah B'rurah, no. 4

צריך אני – אפילו אם הרופאים אומרים שהמאכל יזיקהו שומעים לחולה.

Should the patient say "I need to eat" – we heed the patient even if the physicians say that food will be harmful to him/her.

Mishnah B'rurah, no. 5

שומעים לחולה – ובלבד שמזכירין לו תחלה שהיום הוא יו"כ דשמא שכח אצל אחר שהודיעוהו שהיום יו"כ והוא שואל לאכול א"צ לדקדק עליו יותר דלב יודע מרת נפשו ואחזוקי אינשי ברשיעא לא מחזקינן. כתבו הפוסקים אם החולה רוצה להחמיר אחר שצריך לכך עליו נאמר אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש.

We heed the patient – provided that we first remind the patient that today is Yom Kippur; perhaps he has forgotten. However, once we have told him that today is Yom Kippur, should he still request food we cease to question him, because “the heart knows its own bitterness” and because we do not presume that people wish to transgress against the Torah [lit., “are wicked”].

The *poskim* have written that a patient who refuses necessary feeding because s/he wishes stringent transgresses the verse: “But for the shedding of your own blood [*i.e.*, suicide; Midrash, Rashi] I will require a reckoning” (Genesis 9:5).